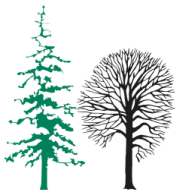

Najdba nove bolezni v naših gozdovih - rak belega gabra (*Cryphonectria carpinicola*)

Tine Hauptman, Eva Zupan, Zina Devetak, Špela
Hočevar, Barbara Piškur, Nikica Ogris

14. seminar in delavnica iz varstva gozdov

Dolenjske Toplice, 9. maj 2024

Odmiranje belega gabra v Evropi

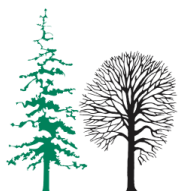
- Odmiranje belega gabra (*Carpinus betulus*) v Evropi beležimo od začetka tega stoletja.
- Začelo se je v Severni Italiji, kasneje pa so o tem poročali tudi iz nekaterih držav srednje Evrope (npr. Avstrija, Nemčija, Švica).
- Na poškodovanih gabrih odkrijejo dve različni glivi, ki se lahko pojavljata posamič ali obe skupaj:
  - *Anthostoma decipiens* (DC.) Nitschke (1867)
  - nepoznana vrsta iz rodu *Endothiella* (anamorf) oz. *Cryphonectria* (teleomorf)
- Drevesa naj bi ob močni okužbi odmrla v nekaj letih.

Foto: Lucie Zíbarová, www.mykologie.net

Foto: Trnkoczy Amadej, www.zdravgozd.si

Poročila o najdbi glive *C. carpinicola* v Evropi

- Rumena oz. oranžna stroma na skorji okuženih dreves.
- V stromi piknidiji iz katerih se v vlažnem vremenu vijejo mase konidijev.
- Morfološka in genetska primerjava s poznanimi vrstami iz rodu *Cryphonectria* v Evropi
- Opis vrste *C. carpinicola* leta 2021.

Fungal Biology 125 (2021) 347–356

Contents lists available at ScienceDirect

Fungal Biology

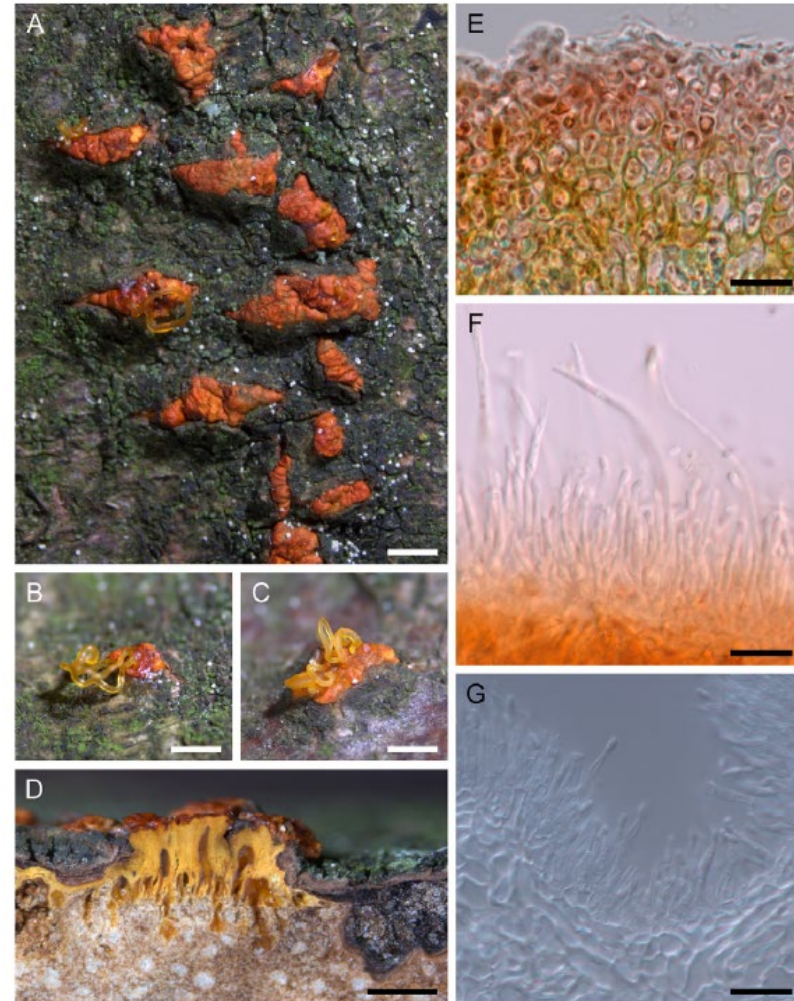
journal homepage: www.elsevier.com/locate/funbio

bms
British Mycological
Society promoting fungal science

Cryphonectria carpinicola sp. nov. Associated with hornbeam decline in Europe

Carolina Cornejo ^{a,*}, Andrea Hauser ^a, Ludwig Beenken ^a, Thomas Cech ^b, Daniel Rigling ^a

Poročila o najdbi glive *C. carpinicola* v Evropi

Eur J Plant Pathol (2023) 165:401–405
<https://doi.org/10.1007/s10658-022-02613-8>

Long-term preserved mycelium establishes the presence of *Cryphonectria carpinicola* in the Balkans and of *Cryphonectria radicalis* in Bulgaria

Carolina Cornejo · Mihajlo Risteski · Kiril Sotirovski · Daniel Rigling

Received: 9 July 2023 | Revised: 5 December 2023 | Accepted: 14 December 2023
DOI: 10.1111/efp.12845

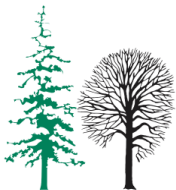
SHORT COMMUNICATION

Forest Pathology WILEY

First report of *Cryphonectria carpinicola* in Hungary and Slovakia (Central Europe)

Viktor Papp¹ | Balázs Palla¹ | Dávid Papp² | Csaba Németh³

V Evropi so o prisotnosti glive so do zdaj poročali iz Avstrije, Italije, Švice, Madžarske, Slovaške, Bolgarije in Gruzije.

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

Izvor glive *C. carpinicola*

- Rod *Cryphonectria* naj bi se razvijal v dveh evolucijskih centrih (Cornejo in sod., 2021):
  - 1) Vzhodna Azija
  - 2) Evropa & Mala Azija – *C. carpinicola*
- V Evropi do zdaj najden samo nespolni stadij (anamorf) glive, spolni stadij (teleomorf) pa so pred kratkim odkrili na Japonskem

Mycoscience VOL.64 (2023) 123–127

Mycoscience

AN OPEN ACCESS JOURNAL FOR GENERAL MYCOLOGY

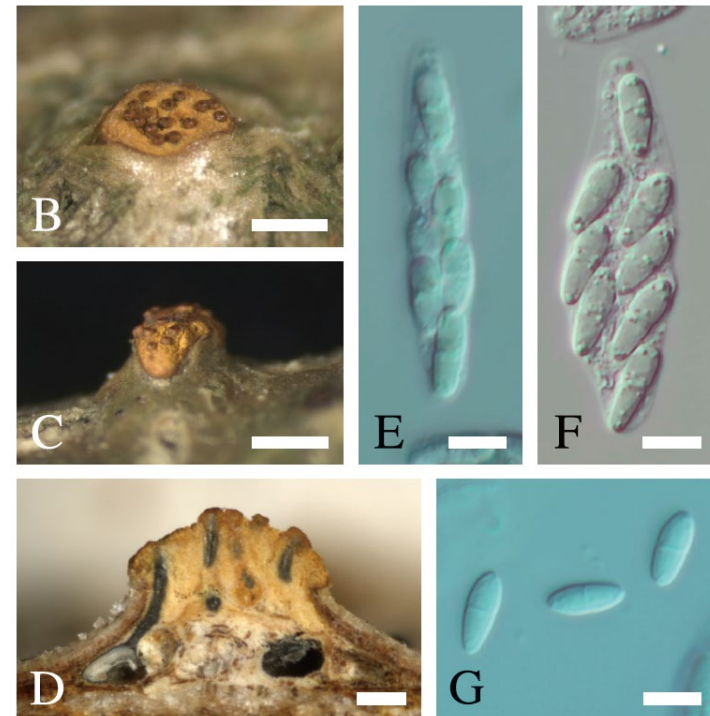

The Mycological Society of Japan

Short communication

***Cryphonectria carpinicola* discovered in Japan: first report of the sexual state on *Carpinus* tree**

Carolina Cornejo^a, Tatsuya Otani^b, Nobuhiro Suzuki^c, Ludwig Beenken^a

Prva najdba glive *C. carpinicola* v Sloveniji

- 5.1.2024 pregled gozdnega sestoja na lokaciji Šalovci (GKX: 595414 m; GKY: 143684 m), GGO Maribor, GGE Ormož, revir Središče.
- Znake okužbe v obliki oranžnih trosišč opazimo na več drevesih.
- 3 vzorci – morfološka in molekularna analiza v Laboratoriju za varstvo gozdov GIS.

Foto: Nikica Ogris

Foto: Tine Hauptman

Prva najdba glive *C. carpinicola* v Sloveniji

Foto: Nikica Ogris

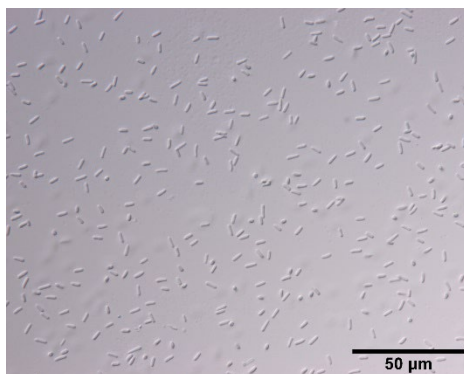
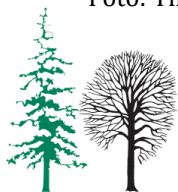
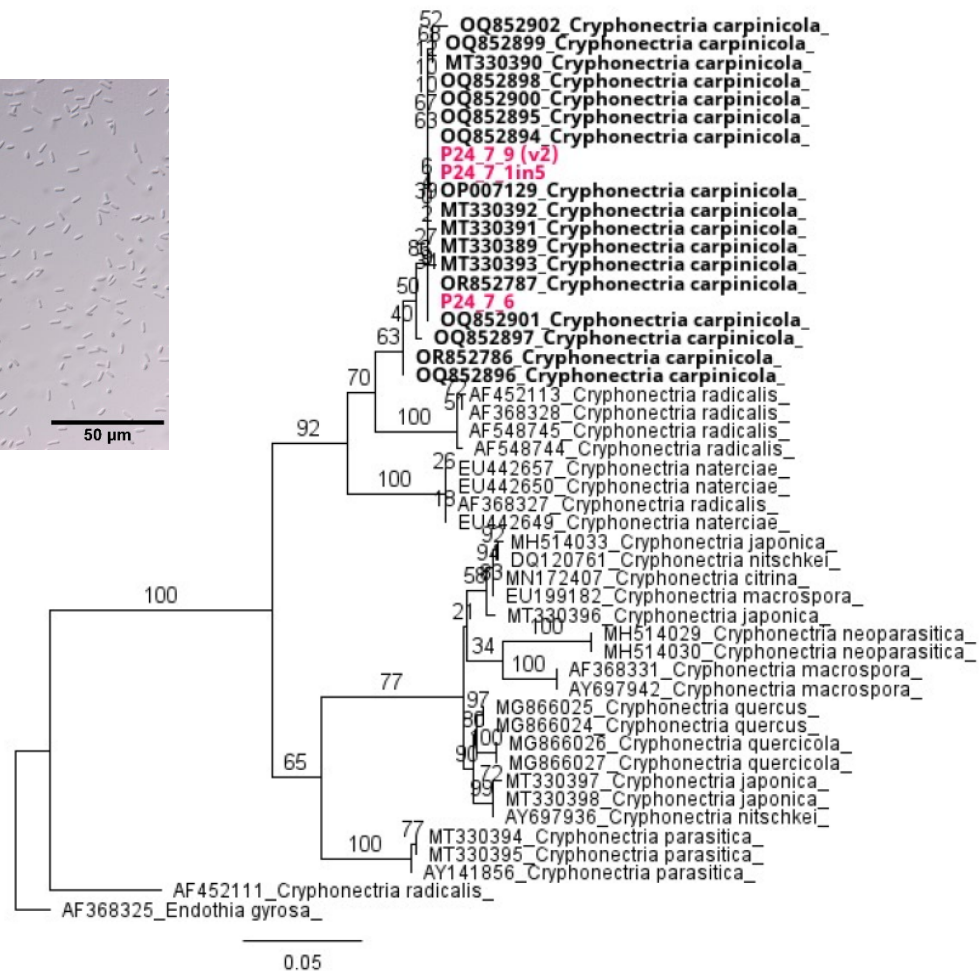

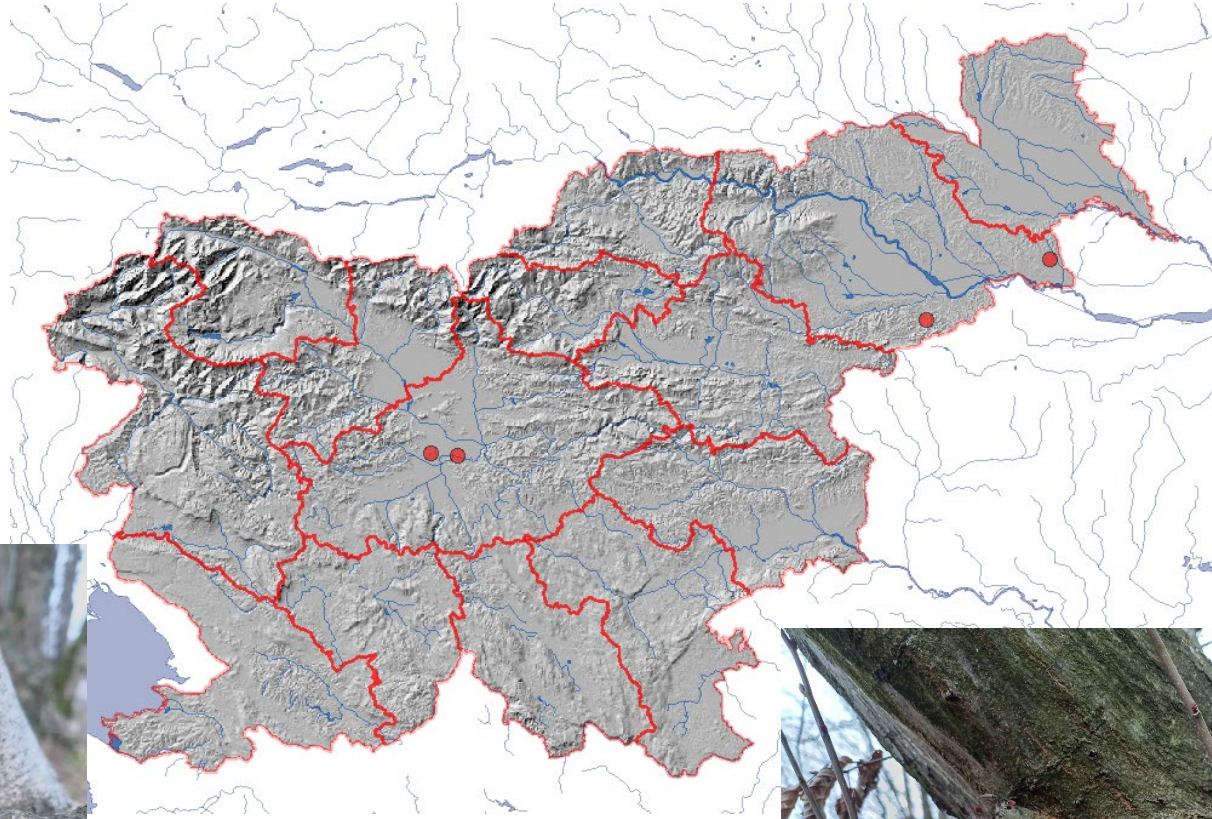
Foto: Nikica Ogris

Foto: Tine Hauptman

Dosedanje najbe glive *C. carpinicola* v Sloveniji

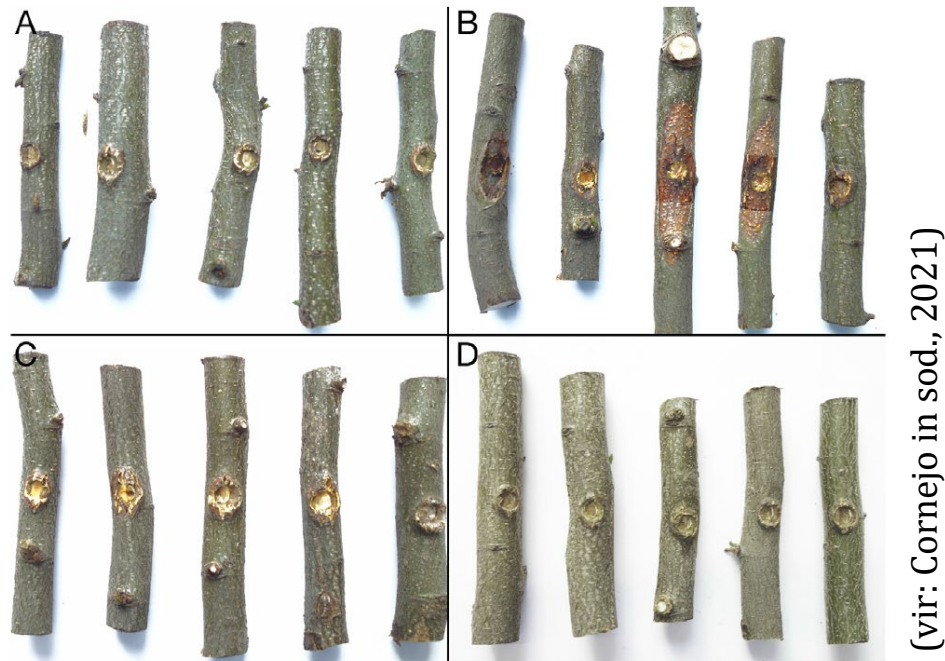
©Niki Ogris, boletusinformaticus.si

Foto: Tine Hauptman

Patogenost glive *C. carpinicola*

- V Evropi je bila gliva v naravi najdena le na belem gabru, v laboratorijskih pogojih pa se je gliva uspešno razvijala tudi v tkivih domačega kostanja (*Castanea sativa* Mill.).
- *C. carpinicola* je sekundaren oz. fakultativen patogen, ki napada oslABLJENE gostitelje, najpogosteje se pojavi po sušnem stresu.
- Razvija se lahko tudi kot saprofit, velikokrat jo najdemo na skorji sveže podrtih dreves.

Spremljanje glive *C. carpinicola* v Sloveniji

- Bolezen je bila do zdaj najdena v GGO Maribor in GGO Ljubljana
- Prosimo vas, da ste na terenu pozorni na znake okužbe in morebitne najdbe sporočate v programu VG.
- Predlagamo tudi odvzem vzorcev, in sicer po en vzorec na GGO za potrditev bolezni na območju (za pošiljanje vzorcev uporabite obrazec Obvestilo o pojavu poškodb drevja v programu VG).
- V primeru izdaje odločb predlagamo, da se posek belega gabra zaradi te bolezni uvrsti na vrsto sečnje 902 – Posek oslabelih dreves zaradi bolezni. Za ŠD pa se izbere *Cryphonectria carpinicola*.

